

KÚRIA

Bfv.II.180/2014/5.szám

A Kúria Budapesten, a 2014.év június hó 19. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétsége miatt I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Budakörnyéki Bíróság 16.B.776/2005/57. számú ítéletét, illetőleg a Budapest Környéki Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2.Bf.668/2011/8. számú végzését II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. A Budakörnyéki Bíróság a 2011. július 4. napján meghozott és kihirdetett 16.B.776/2005/57. számú ítéletével a II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétségében [1978. évi IV. törvény - korábbi Btk. - 171. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pontja]. Ezért őt 300 napi tétel pénzbüntetésre ítélte, az egy napi tétel összegét 500 forintban állapította meg. Az így kiszabott összesen 150.000 forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetére rendelkezett a meg nem fizetett összeg szabadságvesztésre átváltoztatásáról. Kötelezte II. rendű terheltet az I. rendű terhelttel egyetemlegesen a büntetőeljárás során felmerült bünyogi költség megfizetésére.

A II. rendű terhelt és védőjének felmentés érdekében bejelentett fellebbezése alapján másodfokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék a 2012. január 31. napján tartott nyilvános ülésen meghozott és kihirdetett 2.Bf.668/2011/8. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét II. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

A jogerős ítéletben megállapított történeti tényállás szerint a BT (székhelye:) beltagja, egyben vezetője I. rendű terhelt felesége, alkalmazottja pedig I. rendű terhelt, aki magasépítési üzemmérnök végzettséggel rendelkezik.

A fenti cég fő tevékenységi körébe tartozik az építőanyag kereskedelem, valamint építkezések generál-kivitelezése, mely utóbbi tevékenységét részben saját munkavállalókkal, részben alvállalkozókkal bonyolították le. A cég alkalmazottja volt 2003. évben a sértett, aki jellemzően segédmunkás munkakörben látta el a cég vezetője, illetve az I. rendű terhelt által kiadott munkát.

A cég több alvállalkozót foglalkoztatott, így II. rendű terheltet is, aki egyéni vállalkozóként - rendszerint a saját embereivel, segédmunkásaival - víz-, gáz-, és fűtésszerelési munkákat végzett el.

A Bt. 2002. évben generál kivitelezési szerződést kötött B F-cel a családi ház felépítésére, mely szerződést a vállalkozó részéről I. rendű terhelt, mint kivitelező írta alá. Az ingatlan földterületének talajszerkezete löszös, folyó homok volt. A ház építése során I. rendű terhelt koordinálta az építkezést és vezette az építési naplót. Az I. rendű terheltet 2002. szeptember 19. napján a Közigazgatási Hivatala Építésfelügyeleti Osztálya magasépítési szakterületre a Felelős Műszaki Vezetők Névjegyzékébe felvette.

A II. rendű terhelt alvállalkozói szerződés alapján épületgépészeti munkákat végzett a családi ház építkezésénél.

2003. április 16. napján a napi aktuális munkafeladat - többek között - az épület kültéri szennyvízhálózatának kiépítése volt. Az ehhez szükséges munkaárok kialakítását P I alvállalkozó végezte a fővállalkozóval történt megállapodás alapján. P I vállalkozó a munkáját a saját tulajdonában lévő Ford 655D típusú kotró, rakodó földi munkagépével végezte.

Az I. rendű terhelt a kiépítendő munkaárok nyomvonalát egy már korábban kiásott munkaárok további mélyítésében határozta meg P I számára. P I tájékoztatta I. rendű terheltet, hogy a meglévő munkaárok mélyítése csak úgy lehetséges, ha a meglévő árkot

betemeti, a terepviszonyokra tekintettel egy vízszintes indító területet alakítanak ki és ezt követően tudja csak azonos nyomvonalon a szükséges mélységű árkot kialakítani. Az I. rendű terhelt jóváhagyta P I eme javaslatát.

P I a munkaárok kialakítását a földmunkagépéhez rendszeresített 60 cm széles markoló-kanállal végezte úgy, hogy ahol a talajviszonyok engedték, ott az árok szélességét a lehetőségek szerint bővítette. P I ennek során az általa kitermelt földet közvetlenül az árok szélére deponálta, melyet, az I. rendű terhelt is látott, azonban nem jelezte e szabálytalanság megszüntetését és abbahagyását P I számára.

Ezen a napon II. rendű terheltnek is volt teendője az építkezés során, azonban a saját segéd munkásai autójukkal lerobbantak, így nem tudtak eljutni az építkezésre. A II. rendű terhelt e tényről tájékoztatta telefonon I. rendű terheltet, egyben megkérdezte őt, hogy így is menjen-e ő dolgozni. Az I. rendű terhelt azt mondta II. rendű terheltnek, hogy igen, mivel határidőre kell dolgozniuk, és majd ő ad mellé embert a saját emberei helyett.

A II. rendű terhelt fentieket követően 9.00 órakor érkezett az építkezésre, ahol I. rendű terhelttel megbeszélték az aznapi teendőket. Ekkor - miközben P I már a munkaárok kialakításával volt elfoglalva - az I. rendű terhelt a Bt. alkalmazásában lévő sértett segéd munkást adta át segítségül II. rendű terheltnek azzal, hogy segítsen neki a csőfektetési munkában. Az I. rendű terhelt felhívta a figyelmet arra, hogy az árokba csak méretezett dúcolást (földfal megtámasztása) követően lehet lemenni és ott munkálatokat elvégezni. A dúcoláshoz szükséges anyagot a helyszínen megmutatta.

Az I. rendű terhelt a 3,5 m mély munkaárokból a sértett közreműködésével végzett egy szintmérést, majd megbeszélte P I-nal, hogy az árkot továbbra is 3,5 m mélyen ássa meg és a csőfektetési munkálatokat követően még aznap P I a munkaárkot vissza is temeti. Fentieket követően I. rendű terhelt elhagyta az építkezés helyszínét.

A II. rendű terhelt és a mellé rendelt sértett - aki időnként (amikor II. rendű terheltnek nem kellett segítenie) az építkezésen dolgozó Bt. állományába tartozó és kőműves javítást végző munkatársainak habarcsot biztosított - a csőfektetéshez szükséges és egyéb előkészítő munkákat végeztek a ház mögött.

A 14 m hosszú és 3,5 m mély munkaárok kialakításával P I kb. 13.00 órára végzett és mivel látta, hogy a csőfektetés befejezése jelentősen elhúzódik, ezért - költségkímélés miatt - telefonon megbeszélte I. rendű terhelttel, hogy az építkezés területét elhagyja, amely 14.00 órakor meg is történt.

A gépi földmunka végzése alatt vagy közben a munkaárokban senki sem tartózkodott, feladatvégzés - a szintmeghatározás kivételével - nem történt az árokban.

A földmunkagép eltávozását követően II. rendű terhelt és a sértett a szennyvízvezeték kialakításához kezdtek. A sértett akként segítette II. rendű terhelt munkáját, hogy lapáttal az árokfenék lejtését megfelelően kialakította, melyet követően II. rendű terhelt a csatornacső elhelyezését végezte.

A munkavégzés során az egyes csőszakaszok végeinél, ahol a toldások voltak - a helyszínen található faanyagok felhasználásával ideiglenes (méretezetlen) dúcolatot alakítottak ki.

A csatornafektetést kb. 16.00 órakor fejezték be, melyet követően a méretezetlen dúcolást eltávolították az árokból, majd II. rendű terhelt a csatorna lejtését ellenőrizte. Eközben a sértett a lapátját dobta ki a munkaárokból, amikor mintegy 4 m hosszban az árokfal beszakadt és a bent tartózkodó II. rendű terheltet és a sértettet a beomló föld maga alá temette.

A helyszínen tartózkodók nyomban nekiálltak a két személy kimentésének, azonban minden erőfeszítésük ellenére a sértett a helyszínen életét vesztette.

A mentés közben értesítették a balesetről az I. rendű terheltet, a mentőket és a tűzoltókat, akik valamennyien a helyszínre érkeztek.

A sértett halála a fenti földomlásos munkabaleset miatt, ezzel összefüggő mellkas-összenyomódás, fulladás következtében állt be.

A balesethez vezető munkafolyamat során II. rendű terhelt azon tevékenységével, mellyel eltávolította a méretezetlen dúcolást, majd még segítőjével, a sértettel az árokban maradt, megszegte az Mvt. 40. § (1) bekezdésében meghatározott szabályt. Ezen szabály megszegése és a sértett halála között közvetlen okozati összefüggés állt fenn.

Fenti foglalkozási szabályszegésen túlmenően az I. rendű terhelt által vezetett építkezésen további - így az 1993. évi XCIII. törvényben és az Építőipari Kivitelezési Biztonsági Szabályzat (ÉKBSZ.) földmunkákra vonatkozó 8. fejezete 8.1.; 8.5.; 8.10.; 8.13.; 8.14.; 8.19; pontjai szerinti - foglalkozási-munkavédelmi szabályszegések voltak megállapíthatóak, ezek azonban a halálos eredmény bekövetkezésével nem álltak közvetlen okozati összefüggésben.

Az elsőfokú bíróság ítéletében foglalt indokolás szerint a II. rendű terhelt büntetőjogi felelőssége a baleset bekövetkezésében megállapítható, mivel neki tudnia kellett volna, hogy ilyen

jellegű, mélységű munkaárokban munkavégzést nem lehet folytatni dúcolás nélkül, illetve ilyen árokban tartózkodni sem szabad. A II. rendű terhelt - akihez be lett osztva a sértett munkavégzés céljából - közvetlen veszélynek tette ki magát és a sértettet is akkor, amikor dúcolás nélküli árokban tartózkodtak. A büntetőjogi felelőssége szempontjából irreleváns az, hogy kinek lett volna a kötelessége a szakszerű dúcolás elvégzése.

A másodfokú bíróság - osztva az elsőfokú bíróság álláspontját - rögzítette, hogy a baleset kétséget kizáróan a II. rendű terhelt munkakörében, az ő felügyelete alá tartozó személy munkavégzésével összefüggésben következett be. Ezért az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított és megalapozott tényállás alapján, a jogszabályok törvényes alkalmazásával vont következtetést a II. rendű terhelt bűnösségére, és a büntető anyagi jogszabályokkal összhangban cselekményének jogi minősítése is törvényes.

II. Az ügyben meghozott első- és másodfokú határozat ellen a II. rendű terhelt meghatalmazott védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdésének a) és b) pontja alapján arra hivatkozással, hogy az eljáró bíróságok a II. rendű terhelt bűnösségét a halált okozó foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétségében a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapították meg és ezáltal törvénysértő büntetést szabtak ki vele szemben.

A védő a jogerős ítélet főbb megállapításait sorra véve rámutatott az ítéleti tényállás és a rendelkezésre álló bizonyítékok ellentmondásaira. A Budakörnyéki Bíróság ítéletében rögzítette, hogy az I. rendű terhelt vallomását tekintette hitelesnek a II. rendű terheltével szemben arra vonatkozóan, hogy sértettet átadta munkavégzésre II. rendű terheltnek. Ugyanakkor az ítélet nem oldotta fel azokat az ellentmondásokat, hogy a tanúk miért nem hallották II. rendű terheltet utasítani a sértettet a munkavégzés során. Miként lehet az, hogy nap közben még maltert kevert a kőműveseknek, illetve I. rendű terheltnek segédkezett a szintezésnél, amelynek során egyébként le is ment a dúcolatlan árokba. A legnagyobb hiányosság azonban megítélése szerint ebben az ügyben az, hogy milyen módon adta át az I. rendű terhelt a II. rendű terheltnek a sértettet. Amennyiben a sértettet arra utasították, hogy segítse II. rendű terhelt munkáját, azt tehette akként is, hogy kialakította a lejtést, segített esetlegesen a csőfektetésben, de ezek közben továbbra is a Bt. utasításait követte, és az eredeti munkáltatója volt jogosult irányítani őt, és az volt felelős a munkavédelmi szabályok betartásáért az ő vonatkozásában.

Tévesnek tartotta egyúttal a bíróságok azon jogi következtetését, hogy a balesetet a II. rendű terhelt csőfektetési munkakörével hozták összefüggésbe, nem pedig a P I által végzett földmunkával.

Az árok kialakítása során jelentős szakmai hibákat vétettek, amelyek a baleset bekövetkezéséhez vezettek. II. rendű terheltnek a részére az I. rendű terhelt által átirányított sértett utasítására nem volt joga. Sértettnek pedig a munkavégzést az adott körülmények között meg kellett volna tagadnia. Ezért a baleset nem a II. rendű terhelt munkaköri kötelezettségeivel összefüggésben, hanem a sértett magatartása miatt következett be. A védő szerint a munkavédelmi szabályok betartásának elmulasztásáért az I. rendű terhelt, mint fővállalkozó a felelős. (Álláspontja alátámasztására több Bírósági Határozatban közzétett eseti döntésre is hivatkozott.)

A védő mindezek alapján elsődlegesen azt indítványozza, hogy a Kúria a II. rendű terheltet az ellene emelt vád alól mentse fel, másodlagosan pedig azt, hogy a megtámadott határozatokat helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárásra.

A Legfőbb Ügyészség a BF.261/2014. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt a tényállást sérelmező részében törvényben kizártnak, egyebekben alaptalannak tartotta.

Rámutatott, hogy a tényállás esetleges megalapozatlansága törvényi tilalom folytán nem vizsgálható. A felülvizsgálat során az alapügyben eljáró bíróságok által megállapított tényállást kell irányadónak tekinteni.

A tényállás alapján a laza talajszerkezetű földterületen a munkaárok kialakítására valóban részben szabálytalanul került sor a nem mindenütt előírászerű fenékszélesség, illetve a padka kialakításának az elmulasztása miatt. Az I. rendű terhelt azonban felhívta a II. rendű terhelt figyelmét arra, hogy a munkaárókba csak méretezett dúcolást (földfal megtámasztása) követően lehet lemenni és ott munkálatokat végezni, a dúcoláshoz szükséges anyagot is megmutatta a helyszínen. Ennek ellenére a II. rendű terhelt az I. rendű terhelt által átadott, a Bt. alkalmazásában lévő sértett segítségével méretezetlen (ideiglenes) dúcolatot alakított ki.

A baleset valójában amiatt következett be, mert a csatornafektetési munkálatok befejezése után a II. rendű terhelt és a sértett a dúcolást eltávolították a 3,5 m mély munkaárokból, de mindketten az árokban maradtak. Az árokfal pedig mindegy 4 m hosszan beszakadt, és őket a beomló föld maga alá temette, amely a sértett halálát eredményezte.

A felülvizsgálati indítvány érvelésével ellentétben a tényállás alapján a munkavégzés során a munkavédelmi szabályok betartásáért az alvállalkozói szerződés 56. pontja és az 1993. évi CXIII. törvény (Mvt.) 40. §-ának (1) bekezdése alapján a II. rendű terhelt volt a felelős. Ilyen körülmények között ugyanis a munkálatokat nem szabadott volna megkezdenie és elvégeznie, avagy a dúcolást szabályosan kellett volna kialakítania, illetőleg a dúcolást nem

távolíthatta volna el a munkafolyamat befejezéséig.

A tényállás alapján az sem vitatható, hogy a II. rendű terhelt utasítási joggal rendelkezett a részére az I. rendű terhelt által átirányított sértett tekintetében.

Annak a körülménynek ugyanakkor, hogy milyen típusú jogviszonyban álltak egymással, illetve, hogy volt-e közöttük tényleges jogviszony, a törvényi tényállás megállapíthatósága tekintetében nincs jelentősége. Az 1978. évi IV. törvény 171. §-a ugyanis a foglalkozási szabályszegéssel okozati összefüggésben bekövetkezett eredményként a más (vagy mások) élete, testi épsége közvetlen veszélybe kerülését pönalizálja. Az indítványban felhívott eseti döntések pedig az alapul szolgáló eltérő jellegű és tartalmú tényállások miatt jelen ügyben nem alkalmazhatóak.

A Legfőbb Ügyészség ekként a II. rendű terhelt bűnösségére vont helyes következtetésre, valamint a törvényes jogi minősítésre és büntetés kiszabásra figyelemmel, az első fokú ítélet, illetőleg a másodfokú végzés hatályában való fenntartását indítványozta.

A Kúria a Be. 420. §-ának (1) bekezdése és a Be. 424. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, melyen a védő a felülvizsgálati indítványát változatlanul fenntartotta.

A Legfőbb Ügyészség képviselője az írásbeli nyilatkozatával egyezően szólalt fel.

A II. rendű terhelt felszólalásában azt emelte ki, hogy szerződés nélkül dolgozott az I. rendű terheltnek, annak aláírására utólag a kórházban került sor. A sértettel pedig semmilyen viszonyban nem volt, így nem is utasíthatta.

III. A Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt a védő felülvizsgálati indítványában megjelölt - tartalma alapján valójában kizárólag a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott - okból, másrészt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában írt egyéb eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423. § (4)-(5) bekezdések] bírálta felül.

Ennek során a felülvizsgálati indítványt az irányadó tényállás megalapozottságát támadó részében a törvényben kizártnak, érdemében alaptalannak, a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatát alaposnak találta.

1.

A Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen - egyebek mellett - akkor van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor. A védő

ilyen anyagi jogi szabálysértésre hivatkozott, amikor azt állította, hogy nem valósult meg a II. rendű terhelt részéről foglalkozási szabályszegés, ami a bűncselekményt megállapíthatóvá tenné.

A Kúria az álláspontjának a kialakítása során abból indult ki, hogy a felülvizsgálati eljárásban a Be. 423. §-ának (1) bekezdése értelmében a tényálláshoz kötöttség érvényesül. A felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ez a tényállás felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható. A jogkérdések is kizárólag a tényállásban rögzítettek alapulvételével vizsgálhatók és dönthetők el. A bíróság bizonyítékokat értékelő, mérlegelő tevékenysége nem bírálható felül, és az ítélet esetleges megalapozatlansága sem kifogásolható. Erre a Legfőbb Ügyészség átiratában helyesen utalt.

2.

A védő felülvizsgálati indítványában foglaltakat érdemben megvizsgálva a Kúria a felülvizsgálati indítványt alaptalannak találta. Megállapította, hogy a II. rendű terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítása a büntető anyagi jog szabályaival összhangban történt és az alkalmazott joghátrány törvényes.

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás alapján az volt megállapítható, hogy a II. rendű terhelt megszegte a Mvt. 40. §-ának (1) bekezdésében meghatározott szabályt. E szabály értelmében a munkafolyamatot, a technológiát, a munkaeszközt, az anyagot úgy kell megválasztani, hogy az sem a munkavállalók, sem a munkavégzés hatókörében tartózkodók egészségét és biztonságát ne veszélyeztesse. Az irányadó tényállás értelmében e szabály a II. rendű terheltre kiterjedt, ebből fakadó kötelezettségét pedig gondatlanságára visszavezethetően megszegte.

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a II. rendű terhelt alvállalkozói szerződés alapján dolgozott a családi ház építkezésénél, ahol szakmájának megfelelően víz-, gáz- és fűtésszerelési munkát végzett. 2003. április 16. napján is azért hívták az építkezés területére, mert a kültéri szennyvízhálózat kiépítése során a csőfektetési munkálatokat kellett elvégeznie. Bár a saját emberei, segédmunkásai közlekedési okok miatt nem tudtak a helyszínen megjelenni, a II. rendű terhelt a rábízott feladatot elvállalta. Elfogadta a segítségként mellé adott sértett segédmunkás személyét is, akit a tényállás értelmében I. rendű terhelt azzal adott át a II. rendű terheltnek, hogy segítsen neki a csőfektetési munkában. A II. rendű terhelt a sértett személyét elfogadta, mint segítséget, a tényállás ezt cáfoló adatot nem tartalmaz.

Annak ellenére, hogy I. rendű terhelt felhívta a figyelmet arra,

hogy az árokba csak méretezett dúcolást (földfal megtámasztása) követően lehet lemenni és ott a munkálatokat végezni, a gépi földmunka befejezését követően II. rendű terhelt és sértett úgy végezte el a csatornafektetést, hogy méretezett dúcolat helyett méretezetlen dúcolatot alakítottak ki, melyet már akkor eltávolítottak az árokból, amikor még tovább ott tartózkodtak. A baleset közvetlen kiváltó oka pedig a méretezetlen dúcolat eltávolítása volt.

Az irányadó tényállásból kiindulva a Kúria álláspontja szerint mind az elsőfokú bíróság, mind a másodfokú bíróság helyes következtetésre jutott annak vizsgálatánál, hogy milyen releváns kapcsolatban állt a tragikus esemény bekövetkezésekor a II. rendű terhelt és a sértett. A II. rendű terhelt védője lényegében ezt a bírósági álláspontot nem fogadta el. A Kúria ugyanakkor maradéktalanul osztotta az első- és másodfokú bíróság indokolásában foglaltakat.

A II. rendű terhelt csőfektetési szakmunka elvégzésével volt megbízva. Ugyanakkor az I. rendű terhelt a II. rendű terhelt felügyeletére bízta a sértett segéd munkást, aki önálló munkát nem végezhetett. Azt tette, illetve tehette, amire a II. rendű terhelt őt utasította. Helyesen mutatott rá a másodfokú bíróság arra, hogy munkavégzése során a sértett alárendeltségi viszonyban állt a II. rendű terhelttel szemben. A II. rendű terheltnak pedig mint vízszerezéssel foglalkozó szakmunkásnak a foglalkozása körében tisztában kellett lennie azokkal a munkavédelmi, biztonságtechnikai előírásokkal, amelyek a munkaköréhez, illetve egy adott munkafázishoz kapcsolódnak.

A Btk. 171. §-ának (1) bekezdésébe ütköző bűncselekményt az követi el, aki foglalkozása szabályainak megszegésével más vagy mások életét, testi épségét vagy egészségét gondatlanságból közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi sértést okoz. Elkövető az lehet, aki valamely meghatározott foglalkozási szabály hatálya alatt áll. A foglalkozási szabályszegés a kötelezettség megszegésével megvalósított szándékos vagy gondatlan magatartás, amelynek során az elkövető e szabályszegő magatartása ellentétben áll az emberi élet, testi épség védelme érdekében alkotott foglalkozási szabállyal, biztonságot szolgáló rendelkezéssel stb., és e magatartás közvetlen veszélyhelyzet előidézésére alkalmas.

Általánosságban a foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétségének megítélése szempontjából relevánsnak tekinthetők mindazok a biztonságtechnikai előírások, amelyek egy adott munkafázishoz, illetve e munkafolyamatot irányító személy munkaköréhez kapcsolódnak.

A Kúria az irányadó tényállás alapján - az ügyben eljáró

bíróságokkal egyetértve - azt állapította meg, hogy a csőfektetési munkálatok tekintetében a munka közvetlen irányításával és elvégzésével megbízott II. rendű terhelte kellő körültekintés nélkül járt el akkor, amikor a munkálatok megkezdése előtt nem gondoskodott méretezett dúcolás elvégzéséről. A méretezetlen dúcolás eltávolítására - a laza földszerkezet miatt még inkább fokozott veszélyhelyzetben - pedig még akkor került sor, mielőtt az árkot elhagyták volna. Ebből következően a Kúria nem osztotta a védelemnek azt az álláspontját, amely szerint mindkét munkás a saját felelősségére döntött arról, hogy az adott körülmények ellenére megpróbálják elvégezni az árokban szükséges munkálatokat és ezzel mindketten veszélybe sodorták magukat, de egymásért nem tartoztak felelősséggel. Miután ugyanis a baleset kizáróan a II. rendű terhelte munkakörében, az ő felügyelete alá tartozó személy munkavégzésével összefüggésben következett be, a Kúria maradéktalanul egyetértett az eljáró bíróságok helyes jogszabályi felhívásokkal alátámasztott jogi okfejtésével a II. rendű terhelte büntetőjogi felelőssége tekintetében.

A Kúria a védő által hivatkozott bírósági határozatok közül a BH 2011.29 számú határozatban foglaltakra utal egyedül annak előrebocsátása mellett, hogy a további Bírósági Határozatokban közzétett döntésekre történt hivatkozások - ahogy a Legfőbb Ügyészség is utal rá - jelen ügyben nem alkalmazhatók.

A foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétségének megítélése körében általánosságban valóban relevánsnak tekinthetők mindazok a biztonságtechnikai előírások, amelyek egy adott munkafázishoz, illetve e munkafolyamatot irányító személy munkaköréhez kapcsolódnak. Aki azonban nem saját munkakörében, hanem azon kívül észlel olyan helyzetet, amely a munkavédelmi, biztonságtechnikai szabályokkal ellentétes - a munka végzésére, irányítására vonatkozó jogi kötelezettség nélkül - a következményekért jogilag nem felel (BH 2007.73.) A biztonságtechnikai előírásokat ugyanis mindenki saját munkakörében köteles (és jogosult) betartatni. A munkajogilag alárendeltségi viszonyban nem álló személy utasítására jogi lehetőség nincs. Megfelelő utasítási jogkör hiányában pedig a veszélyhelyzet előidézésével összefüggésben jogi mulasztás nem állapítható meg.

A vizsgált Bírósági Határozatban megállapított irányadó tényállásban az I. rendű terhelte nem volt felhatalmazása arra, hogy a szakszerűtlen hibaelhárítási műveletet félbeszakítsa. A présgép hibaelhárítási műveleteit, mint karbantartás-vezető, a II. rendű terhelte irányította, a szerkezetet szabálytalanul ő helyezte üzembe. Az I. rendű terhelte a gép javításával kapcsolatban konkrét feladata nem volt. A balesetet megelőzően néhány perccel érkezett a helyszínre, ahol megállt és figyelte a javítást, amikor a sértett halálát eredményező váratlan baleset megtörtént. A

baleset tehát nem az I. rendű terhelt munkakörében, nem is az ő felügyelete alá tartozó munkavégzéssel összefüggésben, hanem karbantartás-javítás közben következett be.

Jelen ügyben azonban a tényállás nem ezt tartalmazza. A II. rendű terhelt ugyanis - a tényállás értelmében is - saját munkakörében volt köteles észlelni és betartani a biztonságtechnikai előírásokat. Megtehetette volna, hogy a munkálatok megkezdését megtagadja, ha azt nem tartotta biztonságosnak, megfelelően előkészítettnek. Azonban nem ezt tette, hanem a már ismertetett módon azt végrehajtotta. A felülvizsgálat során irányadó tényállás alapján az sem vitatható, hogy a II. rendű terhelt utasítási joggal rendelkezett a segítségére közvetlenül mellé átirányított sértett vonatkozásában. II. rendű terhelt a foglalkozási szabályszegésével okozati összefüggésben e személy életét, testi épségét gondatlanságból közvetlen veszélynek tette ki.

Mindezek alapján a Kúria azt állapította meg, hogy az épületgépészeti munka közvetlen irányításával megbízott II. rendű terhelt azzal, hogy nem mérte fel a szabálytalan árok építésével kapcsolatos veszélyeket, a méretezett dúcolás elengedhetetlen szükségességét, ehelyett a mellé segítségül beosztott sértettel méretezetlen dúcolást alakított ki, amit az árok elhagyása előtt már lebontottak, a gondatlansága miatt kialakult veszélyhelyzet folytán súlyos következménnyel, egy személy halálával járó baleset ténylegesen bekövetkezését idézte elő. Mulasztása és a súlyos (halálos) eredmény bekövetkezése között közvetlen okozati összefüggés áll fenn.

Mindezt figyelembe véve az eljáró bíróságok - az irányadó tényállás alapján - nem sértették meg a büntető anyagi jogszabály rendelkezéseit a II. rendű terhelt bűnösségének a megállapításakor, és a terhére rótt bűncselekmény jogi minősítésél akkor, amikor a cselekményét a Btk. 171. §-ának (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdésének b) pontja szerint minősülő és büntetendő halált okozó, foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétségének minősítették.

3.

A Be. 416. §-a (1) bekezdésének b) pontja értelmében a jogerős ítéletben kiszabott büntetés revíziójára csak akkor van lehetőség, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályainak megsértése miatt került sor törvénysértő büntetés kiszabására. Miután a II. rendű terhelt vonatkozásában a minősítést érintő anyagi jogszabálysértés, és más anyagi jogszabálysértés nem történt, a kiszabott büntetés mértékét a Kúria nem vizsgálhatta.

A Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból lefolytatott vizsgálatra figyelemmel a Kúria azt is megállapította, hogy az

ügyben eljáró első- és másodfokú bíróságok nem követtek el a fenti törvényhely szerint értelmezhető eljárási szabálysértést.

Mindezek alapján a Kúria a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott első- és másodfokú határozatot - a Be. 426. §-a alapján - hatályában fenntartotta.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2014. június 19.

Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. a tanács elnöke, Dr. Krecsik Eldoróda s.k. előadó bíró, Dr. Nánási Illés s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági ügyintéző
NYM